

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(1325)

267. posiedzenie
Komisji Ustawodawczej
w dniu 11 stycznia 2010 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 października 2009 r. dotyczącego ustawy – Prawo o ruchu drogowym (sygnatura akt Kp 4/09).
2. Rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2007 r. oraz postanowienia sygnalizacyjnego z dnia 4 marca 2008 r. dotyczących ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (sygnatura akt K 26/05).
3. Rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 listopada 2009 r. dotyczącego ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze (sygnatura akt P 88/08).

(Początek posiedzenia o godzinie 12 minut 18)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Piotr Zientarski)

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Otwieram posiedzenie Komisji Ustawodawczej.

Mamy kworum.

W porządku obrad w pierwszym punkcie jest rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 października 2009 r. dotyczącego ustawy – Prawo o ruchu drogowym.

Bardzo serdecznie witam przedstawicielkę naszego Biura Legislacyjnego, panią Annę Michalak, i proszę o przedstawienie wyroku.

**Ekspert do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Anna Michalak:**

Dziękuję bardzo.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 października 2009 r. dotyczył ustawy – Prawo o ruchu drogowym. Była to interwencja Trybunału Konstytucyjnego na wniosek prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, który przed podpisaniem ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz o zmianie niektórych ustaw skierował ją do Trybunału Konstytucyjnego w celu sprawdzenia konstytucyjności niektórych przepisów tejże ustawy. Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności niektórych wskazanych przez prezydenta przepisów oraz jednocześnie uznał, iż przepisy te, w części uznanej za niekonstytucyjną, są nierozzerwalnie związane z całą ustawą. Trybunał Konstytucyjny stwierdził, iż wprowadzenie równoległego stosowania kary pieniężnej i systemu punktowego za przekroczenie dopuszczalnej prędkości oraz nadanie decyzji administracyjnej o nałożeniu kary pieniężnej rygoru natychmiastowej wykonalności, a także dopuszczalność sprzedaży zatrzymanego przez organ kontroli ruchu drogowego pojazdu, którym naruszono przepisy ruchu drogowego i który nie stanowi własności kierującego pojazdem, naruszają przepisy konstytucji. A mianowicie: art. 2 konstytucji, czyli zasadę państwa prawnego, wymóg jasności normowania sposobu nakładania sankcji; art. 31 ust. 3 konstytucji, określający ogólne przesłanki, których spełnienie jest konieczne do wprowadzenia ograniczeń konstytucyjnych praw i wolności jednostki, a także art. 64 ust. 1 i 3 konstytucji, czyli zasadę ochrony prawa własności oraz przesłanki dopuszczalnych ograniczeń prawa własności.

W związku z faktem, iż Trybunał Konstytucyjny uznał, że przepisy, których niekonstytucyjność stwierdził, są nierozzerwalnie związane z całą ustawą, poddana

---

kontroli prewencyjnej nowela w całości nie doszła do skutku, a istniejący dotychczas system karania za przekroczenie prędkości, co do kwestii zarówno materialnoprawnych, czyli określających, iż przekroczenie dopuszczalnej prędkości jest wykroczeniem, jak i proceduralnych, czyli określających tryb wykroczeniowy z możliwością odwołania sądowego, zostaje utrzymany.

Prezydent nie podpisał tej ustawy, a w konsekwencji nie jest wymagane wykonanie orzeczenia Trybunału.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Czy ktoś z panów senatorów chciałby zabrać głos? Nie.

W tej sytuacji, skoro nie ma potrzeby wykonywania wyroku... A właściwie my dzisiaj wykonujemy go poprzez stwierdzenie, iż nie widzimy potrzeby wdrażania procesu legislacyjnego. Tak jest.

W takim razie przystępujemy do rozpatrzenia punktu drugiego: rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2007 r. oraz postanowienia sygnalizacyjnego z dnia 4 marca 2008 r. dotyczących ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

Bardzo proszę panią Annę Michalak o przedstawienie wyroku.

**Ekspert do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Anna Michalak:**

Dziękuję bardzo.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 4 grudnia 2007 r. oraz postanowienie sygnalizacyjne z dnia 4 marca 2008 r. dotyczą ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego. Sytuacja wyglądała w ten sposób, iż zaskarżono do Trybunału przepis art. 1046 §4 kodeksu postępowania cywilnego. Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż przepis ten jest konstytucyjny, niemniej jednak stwierdził w postanowieniu sygnalizacyjnym, że istnieje potrzeba podjęcia inicjatywy ustawodawczej w celu jasnego określenia w ustawie o ochronie praw lokatorów obowiązków gminy związanych ze wskazaniem tymczasowego pomieszczenia, o którym mowa w art. 1046 §4 kodeksu postępowania cywilnego.

Artykuł ten stwierdza, iż wykonując obowiązek opróżnienia lokalu służącego zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych dłużnika na podstawie tytułu wykonawczego, z którego nie wynika prawo dłużnika do lokalu socjalnego lub zamiennego, komornik wstrzyma się z dokonaniem czynności do czasu, gdy gmina wskaże tymczasowe pomieszczenie lub gdy dłużnik znajdzie takie pomieszczenie. Trybunał uznał, iż przepis ten zawiera normę postępowania egzekucyjnego skierowaną do komornika i jako taki jest jasny i możliwy do stosowania. Stwierdził jednak także, że przywołany w tym przepisie obowiązek gminy wskazania tymczasowego pomieszczenia osobie, w stosunku do której orzeczono opróżnienie lokalu służącego zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych, bez orzeczenia o prawie dłużnika do lokalu socjalnego lub zamiennego, wymaga jasnego

ukształtowania i dookreślenia w przepisach prawa materialnego, regulującego obowiązki gminy w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej.

Zasady zaspokajania przez gminy potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej określa ustawa o ochronie praw lokatorów. Ustawa ta jednak nie zawiera odwołania czy odniesień do wskazywania pomieszczeń tymczasowych, o których mowa w art. 1046 §4 k.p.c. i w związku z tym Trybunał zasygnalizował potrzebę podjęcia w tym zakresie inicjatywy ustawodawczej.

Trybunał Konstytucyjny zasygnalizował także potrzebę zagwarantowania ochrony członkom rodziny osoby, w stosunku do której orzeczono nakaz opróżnienia lokalu ze względu na znęcanie się nad rodziną. W ustawie o ochronie praw lokatorów nie ma mechanizmów ochronnych, które powinny w niej zostać zawarte. Niemniej jednak w tym zakresie skierowano już projekt Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Cywilnego działającej przy Ministerstwie Sprawiedliwości i projekt ten stanowi wykonanie orzeczeń Trybunału w zakresie zagwarantowania ochrony członkom rodziny osoby, w stosunku do której orzeczono nakaz opróżnienia lokalu ze względu na znęcanie się nad rodziną.

W związku z tym proponujemy, aby wykonanie orzeczenia oraz postanowienia sygnalizacyjnego Trybunału Konstytucyjnego przybrało formę zmian w przepisach ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, polegających między innymi na zdefiniowaniu tymczasowego pomieszczenia, a także na uregulowaniu kwestii obowiązków gminy związanych ze wskazaniem takiego pomieszczenia.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Rozumiem, że konkluzja jest taka, żeby zwrócić się do pana marszałka o nadanie biegu legislacyjnego i stworzenie inicjatywy ustawodawczej wykonującej ten wyrok Trybunału Konstytucyjnego.

(Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Anna Michalak: Tak.)

Kto jest za przyjęciem tego wniosku? (3)

Jednomyślnie.

To już nie pytam, kto jest przeciwny i kto się wstrzymał.

Kto chciałby być przedstawicielem wnioskodawców?

Senator Marek Trzciniński:

Z przyjemnością się zgłaszam.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Tak? Proszę bardzo.

Pan senator Trzciniński będzie przedstawicielem wnioskodawców.

Przystępujemy do rozpatrzenia punktu trzeciego: rozpatrzenie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2009 r. dotyczącego ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze.

Ten wyrok również przedstawi pani legislator Anna Michalak.

**Ekspert do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Anna Michalak:**

Dziękuję bardzo.

Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2009 r. dotyczy prawa upadłościowego i naprawczego, a w szczególności art. 28 ust. 1 tej ustawy, zgodnie z którym wniosek dłużnika o ogłoszenie upadłości nieodpowiadający wymogom określonym w ustawie lub nienależycie opłacony zwraca się bez wzywania o uzupełnienie lub opłacenie tego wniosku. Jednocześnie, zgodnie z ust. 2 tego artykułu, regulację ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli wniosek o ogłoszenie upadłości zgłasza wierzyciel reprezentowany przez adwokata lub radcę prawnego albo wierzyciel będący przedsiębiorcą.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ust. 1 w zakresie odnoszącym się do dłużnika niekorzystającego z pomocy adwokata lub radcy prawnego jest niezgodny z art. 45 ust. 1 konstytucji, a zatem z przepisami, które gwarantują prawo do sądu. Trybunał podkreślił, iż istotą naruszenia prawa do sądu w niniejszej sprawie jest takie ukształtowanie przepisów proceduralnych dotyczących wniosku dłużnika o ogłoszeniu upadłości, które – przez nagromadzenie licznych i szczegółowych wymogów formalnych oraz surową sankcją za ich niedopełnienie – w praktyce utrudnia dostęp do organów ochrony prawnej, czyniąc prawo do sądu dla części wnioskodawców pozornym. Przez to dłużnik może nie mieć możliwości skutecznego żądania ochrony swego interesu prawnego w sposób maksymalnie efektywny, przy jak najmniejszym uszczerbku dla swoich praw. Trybunał uznał, iż rygoryzm przewidziany w art. 28 ust. 1 ustawy jest niedopuszczalny, jeżeli dłużnik działa sam, bez pomocy profesjonalnego pomocnika. A dopuszczalność stosowania surowszego rygoryzmu w odniesieniu do mających braki formalne pism procesowych wnoszonych przez pełnomocników procesowych będących profesjonalistami, potwierdzona we wcześniejszym orzecznictwie Trybunału, została podtrzymana także na gruncie niniejszej ustawy.

Wyrok wywołał skutki prawne z chwilą ogłoszenia w Dzienniku Ustaw, to jest z dniem 16 listopada 2009 r.

W celu wykonania tego wyroku proponujemy zmianę art. 28 ust. 1, zgodnie z którą wniosek o ogłoszenie upadłości nieodpowiadający wymogom określonym w ustawie lub nienależycie opłacony zwraca się bez wzywania o uzupełnienie lub opłacenie wniosku, jeżeli został zgłoszony przez wnioskodawcę reprezentowanego przez adwokata lub radcę prawnego. A więc w sytuacji, kiedy wniosek taki zostanie zgłoszony przez dłużnika działającego bez profesjonalnego pełnomocnika, zostanie on zwrócony w celu uzupełnienia. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Piotr Zientarski:

Dziękuję bardzo.

Kto z państwa chciałby być przedstawicielem wnioskodawców?

W takim razie ja wezmę na siebie ten obowiązek.

Ale zanim to nastąpi, przegłosujemy wniosek przedstawiony przed chwilą przez panią legislator.

Kto jest za przyjęciem tego wniosku? (3)

Jednomyślnie.

Dziękuję bardzo.

Będę przedstawicielem wnioskodawców w tej sprawie.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzisiejszego posiedzenia,

Bardzo dziękuję.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Przypominam o jutrzejszym posiedzeniu o godzinie 8.30, wspólnie z Komisją Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.

Zamykam posiedzenie Komisji Ustawodawczej.

(Koniec posiedzenia o godzinie 12 minut 32)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 5 egz.

ISSN 1643-2851